

Kristiansand
kommune

Internasjonal strategi 2021-2030

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Nasjonale og regionale føringer	3
1.2 Kommuneplanens samfunnsdel	3
1.3 Internasjonale samarbeid og nettverk	4
2. Formål/visjon	4
3. Utfordringsbildet	5
4. Mål og strategier	5
5. Forutsetninger for å lykkes.....	7
6. Oppfølging av planen.....	8
7. Referanseliste.....	9

FORSIDEN

Forslag til ny internasjonal strategi for Kristiansand kommune, 2021 – 2030,
Versjon 01.03.21

1. Innledning

Kristiansand kommune har lange internasjonale tradisjoner innen skipsfart, maritim virksomhet, industri, og handel, og har sterke helse-, utdannings- og kulturinstitusjoner av internasjonalt format

Regionen har klart å beholde og videreutvikle internasjonalt konkurransedyktige næringer og klynger. I tillegg har kommunens befolkning stadig blitt mer internasjonal. Med innbyggere fra 143 nasjoner, utgjør dette rundt 14 % av befolkningen (2020). Kristiansand er også regionhovedstad og et viktig knutepunkt for samferdsel. Byen er porten ut i verden. Til sammen utgjør dette viktige fortrinn og et solid utgangspunkt for fremtidig internasjonalt samarbeid.

1.1 Nasjonale og regionale føringer

Internasjonale konvensjoner og traktater forplikter Norge til å innarbeide bestemt innhold i eget lovverk og påse at avtalene realiseres. **Europarådet** har vedtatt over 215 bindende konvensjoner innenfor rettslig samarbeid og kriminalitetsbekjemping, menneskerettigheter, lokaldemokrati, kultur, utdanning, helse, sosiale og økonomiske spørsmål. **Parisavtalen** er den første globale klimaavtalen som er juridisk bindende og reelt forpliktende for alle land.

Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS avtalen) med Den europeisk union (EU) er den største og mest omfattende internasjonale avtalen Norge har inngått. I størst grad berøres kommunene rettslig som innkjøpere, ved økonomisk støtte til tiltak og som planleggingsmyndighet. For næringslivet er EØS avtalen svært viktig; av all eksport fra Agder i 2017 gikk ca. 2/3 til EU-området.

I **Regjeringens strategi for Europasamarbeidet** understrekes det at «samarbeidet med EU krever kompetanse, men det gir også kunnskap til et bredt sett av norske aktører som deltar i europeiske nettverk og EUs samarbeidsprogrammer, som fylkeskommuner og kommuner, interesseorganisasjoner og forskningsmiljøer». I EUs strategi for 2020 – 2025, fremheves målene ny vekst og nye jobber, et mer sosialt Europa, ny helhetlig grønn politikk, digitalisering, styrket europeisk demokrati samt forskningssatsingen Horisont Europa. Den nye grønne politikken eller European Green Deal vil medføre nye krav til samfunns- og næringsliv med tanke på energi, utslipp, produktkrav, sirkulære løsninger og rapportering.

Regionplan Agder 2030 skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål og beskriver de viktigste utfordringene og mulighetene for landsdelen og et ønsket fremtidsbilde for 2030. Flere av målene i regionplanen vil være viktig også for kommunens internasjonale samarbeid. Spesielt relevant er økt deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter, forsknings- utviklings og innovasjonsprogrammer (FoUI), kompetanseoverføring, internasjonal kultursektor og kompetanse for fremtiden.

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Internasjonal strategi må sees i sammenheng med andre planer og vedtak i Kristiansand, som kommuneplanen, kommunalområdenes strategier og temaplaner samt deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner. **Kommuneplanen** er kommunens viktigste overordnede

plan. Bærekraftsmålene har vært filter for hvilke mål og strategier som er viktigst for Kristiansand og hvor kommunen gjennom sin prioritering og utvikling kan bidra i det internasjonale arbeidet med å nå målene. Enkelte av satsingene i kommuneplanen vil ha økende betydning og støtte i nasjonal politikk og satsinger, men ikke minst i EU politikk og programmer. Alt i alt, legger dette mange føringer og rammer for hvordan kommunen skal arbeide med temaer som bærekraft, samfunnsutvikling, verdiskaping, solidaritetsarbeid og nettverksdeltakelse.

1.3 Internasjonale samarbeid og nettverk

Kristiansand kommune har en pådriverrolle og lederfunksjon i mange prosjekter, interkommunale beslutningsorgan og fagnettverk av både regional og nasjonal verdi. Kristiansand kommune deltar i ulike fora og internasjonale nettverk for erfaringsutveksling om sentrale samfunnsutfordringer, samt utvikling av felles kunnskap og løsninger. Deltakelse i internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter må ta utgangspunkt i kommunens og kommunalområdenes mål og prioriteringer, sammen med kost/nytte vurderinger. Nettverkene er viktige arenaer for kunnskapsdeling, prosjektutvikling og samarbeid om bærekraftige tjenester og samfunnsutvikling.

Kristiansand kommune har også vennsapsbyavtaler og samarbeidsavtaler med byer flere steder i verden. Kristiansand kommune vedtok 27.02.19 å trekke seg fra det nordiske vennsapsbysamarbeidet, men har ikke avviklet vennsapsbysamarbeidet med de øvrige byene i Europa, Gdynia i Polen, Orlèans i Frankrike og Münster i Tyskland. Rajshahi i Bangladesh og Walvis Bay i Namibia representerer en annen type vennsapsbyer. Ved siden av disse har kommunen også inngått samarbeid eller forpliktende avtaler med en rekke andre byer. I vedleggene til strategien gis det en oversikt over kommunens internasjonale nettverk, vennsapsbyer og andre samarbeid, sammen med status for samarbeidet og ansvarlig kommunalområde.

2. Formål/visjon

Kristiansand er en vekstkraftig, nasjonalt ledende og internasjonalt orientert regionhovedstad.

Samarbeid på tvers av landegrenser kan tilføre nyttig kunnskap, ideer og inspirasjon, nettverk og internasjonale utviklingsmidler som gir økt kvalitet på nærings- og samfunnsutviklingen. Kristiansand kommunens internasjonale arbeid skal være til nytte både for innbyggere, næringsliv og akademia, og skal gi ny kunnskap og kompetanse også for kommunen selv. Strategien er et overordnet verktøy som vil følges opp i relevante temaplaner, og i fag- og tjenesteutvikling i kommunalområdene. Samtidig skal strategien bidra til å oppfylle kommuneplanens målsetninger. Kommuneplanens samfunnsdel "Sterkere sammen - Kristiansand mot 2030", har vektlagt satsingsområder, som også reflekteres i internasjonal strategi:

- Attraktiv og miljøvennlig
- Inkluderende og mangfoldig
- Skapende og kompetent.

3. Utfordringsbildet

Kommuneplanens utfordringsbilde fremhever demografi, helse, klima og miljø og arbeid for alle som viktige utfordringer for de neste årene. Globale trender påvirker både innbyggere, næringsliv og akademia og samfunnet for øvrig. Pandemien verden opplever nå, skaper nye trender og endrede atferdsmønstre.

Digitalisering er den mest omfattende teknologiske trenden i vår tid og preger de fleste samfunnsområder. Kommunikasjon er mindre stedsavhengig, tilgangen til informasjon er nærmest ubegrenset og robotisering erstatter og skaper arbeidsplasser. Konkurransen om både arbeidsplasser, arbeidskraft og kompetanse øker.

Til tross for at Kristiansand er en universitetsby dekker Agders egen utdanningskapasitet kun 80 % av Agders behov. Økt utdanningsnivå i arbeidsstyrken fremmer både evnen til nyteknisk og omstilling i virksomheter, og er avgjørende for fremtidig vekst.

Kristiansand er vertskommune for mange virksomheter som er en del av nasjonale og internasjonale verdikjeder. Internasjonal konkurransevne er sentralt for næringslivet og verdiskapningen. Ved å beholde eksisterende virksomheter og tiltrekke nye til kommunen og regionen, skapes flere arbeidsplasser. Økt kompetanse på mange plan er avgjørende for nytenking, omstillingsevne og for fremtidig vekst. Helhetlig planlegging er også viktig for å møte endringer i klima og den økte risikoen for og omfang av ekstremhendelser.

4. Mål og strategier

Kristiansand kommune skal være en inkluderende kommune som går foran for å oppfylle bærekraftsmålene, og skal være preget av samhandling omkring viktige utfordringer. Målene for internasjonal strategi er delt inn i tre satsningsområder som gjenspeiler kommuneplanens samfunnsdel med et innledende målbilde og strategier for å nå disse målene.

Attraktiv og miljøvennlig

Mål:

Kristiansand er et sosialt rettferdig lavutslippssamfunn og en foregangskommune på grønn omstilling. Kristiansand er en attraktiv vertskommune for offentlige og private virksomheter, for delegasjoner som besøker byen og tiltrekker seg attraktiv kompetanse for fremtiden. Kristiansand er internasjonalt anerkjent for sitt kunst- og kulturliv, herunder også kulturinstitusjonene i regionen.

Strategier:

Etablere og forsterke internasjonalt samarbeid for samfunns- og næringsutvikling og FoU innen fornybar energi, sirkulære løsninger og ansvarlig produksjon og forbruk.
Etablere strategisk samarbeid for å tiltrekke nye virksomheter til byen og regionen med fokus på fornybare og sirkulære løsninger.
Markedsføre Kristiansand som en internasjonal konferanse-, møte- og arrangementsby.
Markedsføre byens kulturinstitusjoner internasjonalt.
Tiltrekke internasjonale kunstnere til Kristiansand for å utvikle sine prosjekter.
Utvikle universitetsbyen Kristiansand for å tiltrekke internasjonale forskere og studenter.

Inkluderende og mangfoldig

Mål:

Kristiansand er en inkluderende kommune hvor kulturelt mangfold er en ressurs. Innbyggerne føler tilhørighet og har like muligheter å delta i samfunnet. Samtidig ser Kristiansand ut mot verden og vektlegger solidaritetsarbeid som en viktig del av kommunens og innbyggernes internasjonale engasjement.

Strategier:

Arbeide for en trygg, mangfoldig og inkluderende by gjennom samarbeid og nettverk.
Etablere internasjonale samarbeid for gjensidig læring og utvikling, innen levekår og økt deltakelse i samfunns- og arbeidslivet.
Delta aktivt i internasjonalt utviklings- og solidaritetsarbeid.
Posisjonere Kristiansand som en by som er opptatt av demokrati, likestilling, inkludering og mangfold.
Utvikle tjenester som gjør det attraktivt for internasjonale arbeidstakere å arbeide og ha et godt liv i Kristiansand.

Skapende og kompetent

Mål:

Som regionhovedstad og universitetsby er Kristiansand internasjonalt orientert i utviklingen av et attraktivt, fremtidsrettet og bærekraftig samfunns- og næringsliv. Kristiansands arbeid med FoUI fremmer bærekraftig samfunnsomstilling og styrker byens internasjonale konkurranseevne. Kristiansand benytter digitalisering som verktøy for å løse samfunnsutfordringer på nye måter og skape samfunnsmessig nytte gjennom internasjonalt samarbeid.

Strategier:

Samle og mobilisere regionens ressurser til økt innsats og synlighet internasjonalt for bærekraftig samfunnsomstilling.
Benytte regionens kompetanse og teknologi for å utvikle fremtidens bærekraftige løsninger, i samskaping med internasjonale økosystemer.
Øke deltakelse i og utbytte av internasjonalt samarbeid om FoUI
Styrke kommunens digitaliseringskompetanse gjennom internasjonale fagnettverk og prosjekter
Videreutvikle og styrke bærekraftig innovasjon og entreprenørskap med internasjonalt potensiale.
Øke kunnskapen om globale trender som påvirker arbeids- og samfunnsliv for økt omstilling.

5. Forutsetninger for å lykkes

Det er viktig å anerkjenne at internasjonalt arbeid må ha et langsiktig perspektiv. Det tar tid å bygge opp kompetanse, nettverk, strukturer og kulturell forståelse som er nødvendig for å lykkes.

Målene i internasjonal strategi kan kun nås gjennom et bredt samarbeid internt og eksternt med aktører i offentlig sektor, akademia, FoUI-miljøer, næringsliv og det sivile samfunn. God koordinering er nøkkelen til å lykkes i tverrfaglige nettverksamarbeid og flernivåstyring. Internasjonal strategi vil være viktig i alle kommunalområder og det er derfor behov for utstrakt samarbeid mellom direktørområdene. Det innebærer behov for helhetlig tilnærming, god samordning og koordinering av kommunens internasjonale engasjement.

Sykehuset, utdannings- og forskningsinstitusjoner er sentrale partnere for internasjonalt samarbeid.

Kristiansand Havn har en svært sentral rolle for byen og næringslivet med viktige internasjonale fraktruter. Havna er også en viktig aktør for samfunns- og næringsutvikling og ønsker å bidra

til bærekraftmålene, være en god nabo, og en pådriver i miljørettet omstilling og styrket nasjonal og internasjonal beredskap. Det er naturlig at kommunen har et nært samarbeide med havna om viktige mål også internasjonalt.

Agder fylkeskommune er en naturlig samarbeidspartner for kommunen for å løse viktige utfordringer i regionen. Fylkeskommunen har i samarbeid med offentlige og private aktører i regionen utarbeidet Regionplan Agder 2030 der hovedmålet er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030. Planen peker på relevante områder for internasjonalt samarbeid og understreker at internasjonalt arbeid er viktig for at Agder skal bli en mer attraktiv, innovativ, inkluderende og lærende region.

Universitetet i Agder (UiA) spiller en sentral rolle i regionen og bidrar sterkt til utdanning, forskning og innovasjon. UiA har i sin strategi mål om å bidra til et kunnskapsgrunnlag for bærekraftig samfunnsutvikling og verdiskaping sammen med regionale, nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere.

Sørlandets Europakontorets kompetanse og samarbeid i regionen er svært viktige for kommunens internasjonale samarbeid. Europakontoret formidler kunnskap om EUs politikk og konsekvenser for regionalt samfunns- og næringsliv. Europakontoret har også viktig kompetanse om prosjektutvikling, relevante utlysninger og fagnettverk i Europa.

I tillegg er samarbeid med andre regionale aktører viktig innen kunst, kultur, helse, kompetanse med mer. Næringsliv, klynger og næringsforeninger er sentrale i samarbeidsprosjekter som skal styrke næringsutvikling og internasjonal konkurransevne.

6. Oppfølging av planen

Internasjonalt samarbeid er viktig for alle fag og kommunalområder. Områdene har selv ansvar for prioritering, gjennomføring og oppfølging av internasjonale aktiviteter og prosjekter innen respektive fag. Direktørområdet Samhandling og innovasjon har ansvar for koordinering av kommunens internasjonale aktiviteter. Spesialisert kompetanse om internasjonalt arbeid, prosjektutvikling og finansiering er stabsorganisert for å kunne bistå alle kommunalområder etter behov, og sikre helhetlig koordinering.

Internasjonalt samarbeid i rammen av for eksempel EU programmer forplikter kommunen ofte over flere år. Faglig og ressursmessig forankring og eierskap er avgjørende for vellykket deltagelse i internasjonale prosjekter.

Politisk ledelse bør samtidig ha god kunnskap om internasjonale forhold, muligheter og viktige internasjonale prosjekter eller initiativ.

7. Referanseliste

NOU 2019: 2 Fremtidige kompetansebehov II, Utfordringer for kompetansepolitikken:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-2/id2627309/> (2.2.2)

EUs strategi og prioriterte områder 2020 – 2025: https://ec.europa.eu/info/strategy_en

European Green Deal og Norge: <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2020/feb/green-deal/id2689681/>

Europarådet: <https://www.coe.int/en/web/portal/home>

KS Europapolitikk: <https://www.ks.no/fagomrader/ks-internasjonalt/europapolitikk/>

Horisont Europa: <https://www.forskningsradet.no/eus-rammeprogram/horisont-europa/>

Menon-notat 101-9/2018; Eksport fra Agder i 2017: <https://www.menon.no/wp-content/uploads/9Agder.pdf>

Norge i Europa. Regjeringens strategi for samarbeidet med EU 2018-2021:
https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/eustrategi_2018/id2600561/

Regjeringen; Norges klimamål under Parisavtalen,

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/norge-forsterker-klimamalet-for-2030-til-minst-50-prosent-og-opp-mot-55-prosent/id2689679/>

Regjeringen; Norge og Europarådet (2020):

<https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/menneskerettigheter/innsikt/norge/id578539/>

Regionplan Agder 2030: <https://agderfk.no/vare-tjenester/regional-planlegging-og-utvikling/gjeldende-planer-og-strategier/regionplan-agder-2030/>

Utfordringer for Agder. Innspill til planstrategiprosessen i Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner:
<http://ris-centre.no/wp-content/uploads/2015/06/Utfordringer-for-Agder-2015-rapport-15-mars-1.pdf>

Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030, Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt 23.09.2020:
https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/a24ef3a9861b4fdab0d2f208d3d7bceb/15.10.20_kristiansand-kommune---rev.-rapp.-samfunnsdel-komm.plan_06.10.20.pdf

Nordisk samarbeid: <https://www.norden.org/no/deklarasjon/var-visjon-2030>

Universitetet i Agder; Strategi 2021- 2024: <https://www.uia.no/om-uia/organisasjonen/strategi-2021-2024>

Kristiansand Havn, Strategiplan 2020-2030: <https://www.portofkristiansand.no/wp-content/uploads/2021/01/Strategiplan-Kristiansand-havn-KF-2020-2.pdf>

Sørlandets Europakontor: <http://south-norway.no/>

Kristiansand
kommune

NIBR 2015/19: EU-programmer: deltagelse og nytte for kommunesektoren:

<https://www.ks.no/contentassets/5e02185523f74f028c18c51de9560a86/rapport.pdf>